

Mitä sopimukseton tila tarkoittaa?

YTN:n ja Teknologiateollisuus ry:n välinen sopimuskiista on siirretty sovintolautakuntaan. Sovintolautakunnan on tehtävä esityksensä kahden viikon kuluessa. Lautakunta aloitti työskentelynsä 28.2.2005.

Vaikka vanha työehtosopimus päättyi 15.2.2005, sen määräykset ovat kuitenkin edelleen voimassa siihen saakka, kunnes ehdotus on hyväksytty tai hylätty. Jos YTN tai Teknologiateollisuus hylkää sovintolautakunnan sovintoesityksen, sopimukseton tila alkaa.

Sopimuksettomana tilana aikana solmittujen työsuhteiden työehdot määräytyvät työsuhteen ja lainsäädännön pohjalta.

Sopimuksettomana tilan alkamisen jälkeen työrauhaveloitetta ei ole eli neuvotteluja on mahdollista tukea työtaistelutoimin. Varoitus työtaistelusta on annettava valtakunnan-sovittelijalle ja neuvotteluosapuolelle vähintään kaksi viikkoa ennen työtaistelun alkamista.

■ Tämän lehden ilmestyessä teknologiateollisuuden ylempien toimihenkilöiden työehtosopimuksen ratkaisun hetket ovat käsillä. Luottamusmiehet päättävät, syntykö alalle uusi työehtosopimus vai joudutaanko painostustoiimiin.

Teksti: Marketta Harinen

YTN vaikeiden ratkaisujen edessä

Teknologiateollisuuden ylempiä toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus meni umpeen helmikuun puolella välissä. Siitä lähtien alan noin 57 000 ylempää on ollut sopimuksettomassa tilassa.

Neuvottelut työehtosopimuksen niveltämiseksi tulopoliittiseen kokonaisratkaisuun karituivat joulun alla erimielisyyksiin tekstikysymyksistä, jotka koskivat lähinnä työaikasäännöksiä sekä työajan ulkopuolella tehtävien työmatkojen korvaamista.

Neuvottelut aloitettiin uudelleen tammikuun lopussa, mutta sopua ei syntynyt vanhan sopimuksen voimassaoloaikana.

YTN vei työehtosopimusriidan sovintolautakunnan käsittelyyn. Tätä kirjoitettaessa lautakunta ei ole vielä antanut sovintoesitystä, joka esitellään YTN:n luottamusmiehille heti kun se saadaan. Luottamusmiesten näkemysten mukaisesti YTN päättää mahdollisista jatkotoimista mahdollisimman pian.

Nyt on tärkeää seurata YTN:n verkkosivuja osoitteessa www.ytn.fi. Niitä päivitetään sitä mukaa, kun kerrottavaa ilmaantuu. Kannattaa myös pistäytyä lukemassa sivustoa www.nytriitti.fi.

Alan työehtosopimus selkeämmäksi

YTN tavoittelee ensisijaisesti korjauksia sopimustekstiin. YTN vaa-

ti, että ylempiä toimihenkilöitä kohdellaan kuten muitakin teknologiateollisuudessa työskenteleviä henkilöstöryhmiä.

Kysymys on vain oikeudenmukaisuudesta ja tasapuolisuudesta.

– Suomi elää osaajistia ja osaa-
jien on oltava motivoituneita. Motivaatiota ja tuloksia syntyy, jos selvät pelisäännöt ovat olemassa. Näistä tulee sopia työehtosopimuksessa, sanoo YTN:n puheenjohtaja **Matti Viljanen**.

Viljasen mukaan selkeät työelämän pelisäännöt ovat toimivin ja motivoivin tapa kannustaa ihmisiä jatkamaan työntekoaan. Näin voidaan myönteisellä tavalla myös ehkäistä ennenaikaista eläkkeelle siirtymistä.

– Vanhassa työehtosopimuksessa yritimme luoda uutta työmarkkinakulttuuria, mutta työehtosopimus ei ole toiminut toivotulla tavalla. Nyt YTN hakee työehtosopimuksen avulla selkeää turvaa omilleen. Sopimuksellista tilaa pitää vahvistaa, YTN:n varapuheenjohtaja **Heikki Kauppi** sanoo.

Työmatkat vapaa-ajalla korvattava

Työajan ulkopuolella tehtävistä työmatkoista on maksettava palkkaa samalla tavoin kuin alan muille henkilöstöryhmille. YTN haluaa siitä selkeän kirjauksen työehtosopimukseen.

Voimassaolevan sopimuksen mukaisesti korvauksista tulisi sopia paikallisesti. Käytännössä pai-

kallisia sopimuksia vapaa-aikana matkustamisen korvaamisesta ei ole syntynyt lainkaan.

Myös säännöllinen työaika ja ylityökorvaukset tulee kirjata työehtosopimukseen. Tällä YTN haluaa vahvistaa sen, että työaikalakia noudatetaan myös käytännössä. Nyt ylempät toimihenkilöt ovat ainoa ryhmä, joka ei ole vielä siirtynyt viisipäiväiseen työviikkoon. Ylitöitä tehdään säännöllisesti ja useimmiten myös ilman asianmukaista korvausta.

Teknologiateollisuuden ylempien toimihenkilöiden keskimääräinen työviikko on pituudeltaan 41,2 tuntia. 86 prosenttia tekee ylitöitä, mutta vain 28 prosentille maksetaan työaikalain mukainen korvaus ylitöistä.

– Ylempät haluavat työajoissa samat oikeudet kuin muutkin. Nykyinen tilanne on johtanut ylempien vapaa-ajan väärinkäyttöön. Se on nyt sopimuksin oikaistava, Kauppi toteaa.

Luottamusmiehille vahva asema

Ylempien toimihenkilöiden luottamusmiesten työmäärä on lisääntynyt aiempaan verrattuna huomattavasti, sillä teknologiateollisuudessa ylempien toimihenkilöiden osuus on nykyään paljon aiempaa suurempi. Lisäksi viime vuosien lukuisat yt-neuvottelut ovat koskeneet entistä enemmän ylempiä toimihenkilöitä ja näin työllistäneet ylempien luot-

www.nytriitti.fi

YTN:n teknologiateollisuuden Nyt riitti! -tunnuksella käynnistynyt kampanja oikeudenmukaisemman työehtosopimuksen puolesta kiteytyy kolmeen kipupisteeseen: ylitöiden ja vapaa-aikana työtehtävissä matkustamisen korvaamiseen sekä luottamushenkilöiden aseman parantamiseen.

■ YTN:n ja Teknologiateollisuus ry:n välinen työehtosopimus koskee 57 000 ylempää toimihenkilöä ja 1 200 yritystä.

■ Alan yritysten osuus Suomen viennistä on 59 prosenttia. Peräti 80 prosenttia Suomen t&k-investoinnista tehdään teknologiateollisuudessa.

■ 86 prosenttia teknologiateollisuuden ylemmistä toimihenkilöistä tekee ylitöitä. Heistä 74 prosenttia ei saa ylitöistään työaikalain mukaista korvausta.

■ 87 prosenttia teknologiateollisuuden ylemmistä matkustaa keskimäärin 32 matkapäivää vuodessa. Heistä 72 prosenttia ei saa asianmukaista korvausta.

Seuraa teknologiateollisuuden työehtosopimustilannetta YTN:n sivuilta www.ytn.fi ja kampanjasivuilta www.nytriitti.fi.

YTN:n yksilöidyt esitykset teknologiateollisuuden työehtosopimusneuvotteluissa

Työaikaan liittyvät esitykset:

■ Vapaa-aikana tehtävien työmatkojen korvaaminen

"Matkustamiseen käytetyltä ajalta maksetaan korvauksena peruspalkka kuitenkin enintään 8 tunnilta työpäivänä ja 16 tunnilta vapaapäivänä."

Perustelut:

TESin mukaan korvauksista pitäisi sopia paikallisesti. Suurimman osan kohdalla ei kuitenkaan ole mitään sovittu. Ylemmät matkustavat henkilöstöryhmistä eniten työasioissa. Muilla henkilöstöryhmissä korvauksista on sovittu. Työnantajan halu keskittää työmatkoja vapaa-aikaan vähenee ja mahdollisuudet työssajaksamiin paranevat.

■ Säännöllinen työaika kirjattava työehtosopimukseen

"Työehtosopimuksen mukainen säännöllinen työaika on enintään 7,5 tuntia vuorokaudessa ja 37,5 tuntia viikossa ellei paikallisesti toisin sovitata."

Perustelut:

Vakiintunut normaali työaika pitäisi kirjata työehtosopimukseen, koska kirjaamattomuutta on käytetty hyväksi ja painostettu ylempiä sopimaan jostakin pidemmästä työajasta.

■ Ylityö ja sen korvaaminen

Ylityö korvattava työaikalain mukaan, ylitöiden korvausmäärät kirjattava työehtosopimukseen, ylityö voidaan sopia korvattavaksi vapaa-aikana, jolloin ylityötunnit muunnetaan vapaa-ajaksi työaikalain mukaisesti.

Perustelut:

Ainoastaan neljännekselle maksetaan korvaukset työaikalain mukaisesti, yli 30 prosenttia ei saa minkäänlaista korvausta ja loput ovat erilaisia "viritelmiä".

■ Keskimääräinen työaika

Tasoittumisen periaatteet sovitava.

Perustelut:

Joustavien työaikakäytäntöjen selkeyttäminen.

■ Liukuvan työajan täsmentäminen

Kokonaisia vapaapäiviä.

■ Työaikapankin käyttöönottoaminen Tupon suositusten mukaan.

■ Luottamusmiehen asemaan liittyvät esitykset:

■ Siirtosuoja

Työehtosopimukseen kirjataan luottamusmiehen siirtosuoja heikommin palkattuun työhön siirtämistä vastaan.

■ Henkilöstön edustajan korvaus ja vapautus työstä

Porrastettu korvaus ja työstä vapautus henkilöstömäärän mukaan.

■ Urakehitys

Turvataan luottamusmiehen mahdollisuus normaaliin urakehityseen.

■ Luottamusmiehen tiedonsaanti

Tiedonsaantioikeuden vähimmäissisällön kirjaaminen työehtosopimukseen.

■ Luottamusmiehen palkkakehityssuoja

Kirjataan toimihenkilöiden tai ylentekijöiden työehtosopimusta vastaavasti.

■ Luottamusmiehen jälkisuoja

Korotettu irtisanomissuoja 6 kk luottamusmiehtävän päättymisen jälkeen sekä liikkeen luovutuksen yhteydessä.

Neuvottelujärjestys ja muut asiat:

■ Paikallinen sopiminen vain luottamusmiehen kanssa

■ Hoitovapaalta mahdollisuus suoraan äitiysvapaalle

■ Tupo-asiat, mm. indeksiehto, tarkastelulauseke, työllistymisen ja muutosturvan toimintamalli

tamusmiehiä.

YTN haluaakin vahvistaa luottamusmiestensä asemaa sopimalla muun muassa korvauksista ja työstä vapautuksista. Tämä on johdonmukaista, mikäli alalla halutaan todella edistää paikallista neuvottelumenettelyä. □